

BILA N. M., DMYTROCA O. S. Main activity directions of Ukrainian politic parties in Galychyna among peasantry in the end of the XIX – beginning of the XX century.

This article presents main activity directions of the Russian-Ukrainian Radical Party, the Ukrainian National-Democratic Party and the Ukrainian Social-Democratic Party in Galychyna (the end of the XIX – beginning of the XX century). In author's opinion this experience would be helpful for modern political unions of Ukraine to be effective.

Keywords: *Ukrainian political parties, peasantry, campaigning and organizational activities, cultural and educational activity, parliamentarism.*

**Вікторова Л. В.
Національна академія СБУ**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

У статті розглядається актуальна проблема сучасної професійної освіти: ефективність використання імітаційно-ігрового підходу, який забезпечить формування іншомовної комунікативної компетентності курсантів. Розкриті специфічні особливості процесу навчання, в якому реалізується імітаційно-ігровий підхід. Обґрунтовується доцільність використання комп'ютерних технологій та інформаційної мережі Інтернет у процесі навчання іноземних мов.

Ключові слова: *комунікативний та імітаційно-ігровий підходи до навчання, іншомовна комунікативна компетентність, процес формування, курсанти.*

Розвиток міжнародного співробітництва України, нові технології, розширення контактів, обмін фахівцями передбачає досягнення курсантами такого рівня розвитку іншомовної комунікативної компетентності, який дозволив би здійснювати безпосереднє спілкування із зарубіжними партнерами у професійній діяльності в усній та письмовій формі. Незважаючи на наявні досягнення у вирішенні проблеми навчання іншомовного мовлення за фахом у вищих військових навчальних закладах, питання щодо психолого-лінгвістичних особливостей вивчення іноземної мови залишається все ще до кінця не вирішеним. Особливості професійної підготовки майбутніх офіцерів зумовлюються підпорядкованістю цілей і завдань військової служби соціальному замовленню суспільства; екстремальністю умов виконання професійних обов'язків; колективним характером військової служби і безпосередньою взаємодією військовослужбовців у процесі діяльності і спілкування.

Низький рівень іншомовної компетентності випускників, можна пояснити, перш за все, недостатнім впровадженням у навчальний процес новітніх технологій, форм і методів активного навчання. Ігрові форми й методи підготовки майбутніх фахівців дозволяють оптимально враховувати вимоги обраної студентами спеціальності, створювати ситуації, беручи участь у яких, вони оволодівають мистецтвом швидко й ефективно вирішувати комунікативні завдання, розвивати лінгвістичне мислення. Використання ігрових форм навчання забезпечує включення курсантів у

спеціально створені ситуації, що передбачають не одне, а цілий ряд професійних рішень.

Такий підхід особливо важливий для немовних факультетів, де при вивченні іноземних мов необхідна відповідна організація навчального процесу, створення сприятливих обставин, органічно пов'язаних між собою психічних та практичних дій, спрямованих на формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців; створення повноцінного іншомовного середовища за допомогою традиційних засобів (підручників, посібників, аудіо-посібників) та віртуального мовного середовища за допомогою сучасних технічних засобів.

Прогресивні технології навчання досліджували В. П. Безпалько, Г. К. Селевко, О. С. Падалка та ін. Впровадження методів активного навчання розглянуто П. М. Щербанем, В. А. Рибальським, О. О. Вербицьким та ін. Питання розробки, впровадження і використання ігрових форм навчання в професійній підготовці висвітлені в працях Л. Д. Дудко, І. М. Носаченко, Н. В. Шапілової та ін.

Практичне значення мають результати дослідження з питань імітаційно-ігрового моделювання (В. М. Єфімов, А. П. Хачатурян), ролі гри при навчанні іноземної мови (Н. Г. Баришнікова, О. О. Вербицький, С. І. Мельник та ін.), ігрові форми розвитку комунікації (Є. С. Аргустанянц, П. Б. Баранов, Н. І. Гез, І. Н. Горелов, Н. П. Потапова, Е. П. Шубін та ін.).

Мета роботи – охарактеризувати можливості імітаційно-ігрового підходу у процесі вивчення курсантами іноземної мови.

Як свідчать наукові дослідження та практика викладання, проблема вивчення іноземних мов не тільки не втрачає свого значення, але стає дедалі актуальнішою. Саме тому необхідно вдаватися до пошуків нових ефективних методик викладання, які б максимально використовували сучасні комп'ютерні технології та досягнення педагогічної науки, що дозволить значно розширити, урізноманітнити аспекти навчальної діяльності, відкрити принципово нові можливості для стимуляції пізнавальної діяльності курсантів у процесі навчання іноземної мови, її інтенсифікації.

Дослідники відзначають, що ефективним процес навчання іншомовної фахової лексики є тоді, коли, поряд із створенням відповідних умов, буде розроблена раціональна методична система, що ґрунтується на комунікативному та імітаційно-ігровому підходах [1, с. 21]. Крім того, щоб навчити курсантів іноземній мові в обсязі, необхідному в його майбутній практичній діяльності, варто відмовитися від традиційного підходу до навчання іноземним мовам, переосмислити мету навчання, застосування відповідних засобів, форм, системи дій, потрібних для розв'язання нових навчальних завдань.

Навчання іншомовної фахової лексики майбутнього фахівця не може відбуватися стихійно, цей процес вимагає цілеспрямованої та наполегливої праці. Успіх забезпечується вибором відповідних методів навчання як

способів упорядкованої роботи викладача і організації навчально-пізнавальної діяльності студентів з виконання дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння навчальним матеріалом.

Досліджуючи сутність та характерні ознаки освітніх технологій вчені [2] відзначали їх тісний зв'язок з іншими, близькими до них поняттями як "методика", "система", "досвід роботи". Поняття педагогічної технології частково предметного чи локального рівня часто перекривається поняттям методик навчання. Г. К. Селевко [3, с. 109], виокремлює характерні ознаки методики, вказуючи, що у технологіях більш представлені процесуальний, кількісний і розрахунковий компоненти, а в методиках – цільова, змістовна, якісна й варіативно-орієнтована сторони.

У дослідженнях інших науковців [1, с. 90] відзначено, що підхід і метод часто використовуються як синонімічні терміни, якщо розуміти метод у широкому значенні як принципівий напрямок навчання. У більш вузькому розумінні, підхід – це певна аксіома, а метод – процедура навчання. Підхід, таким чином, складається із безлічі методів і моделей навчання.

Значні можливості для вивчення іноземної мови містить імітаційно-ігровий підхід. Сутність імітаційно-ігрового підходу полягає в методологічній спрямованості педагогічної діяльності, яка дає можливість через систему взаємозв'язаних понять імітації та гри, принципів і способів імітаційно-ігрових дій забезпечити процес засвоєння матеріалу, а також самовираженню, саморозвитку професійної індивідуальності майбутніх фахівців. У реалізації такого підходу головним є не інформація, а особиста продуктивна діяльність учасників ігрової імітації, спрямована на обмін інформацією [4, с. 47].

Імітаційно-ігровий підхід реалізується через використання імітаційно-ігрових форм і методів, які дають можливість не лише зрозуміти, поглибити і закріпити теоретичний матеріал, але й навчити студента самостійно мислити, діяти, вести дискусію, суперечку, шукати оптимальний вихід із запропонованих ситуацій та відповідати за прийняті рішення.

Технологія імітаційно-ігрового навчання передбачає використання дидактичних, рольових, ділових та інших ігор, системи тренінгів тощо. Наприклад, семінарські і практичні заняття можуть здійснюватися у формі презентації, інтелектуальної гри, практикуму-тренінгу, консиліуму, ділової гри, прес-конференції, круглого столу, наукової конференції, семінару із обговоренням індивідуальних завдань. Може бути використаний метод "кейс-стаді" (розбір ситуацій, які виникають у професійній діяльності), метод "урок-шоп" (спільна розробка проектів у невеликих групах під керівництвом викладача), комп'ютерні ігри (на базі бізнес-ігор з використанням ПК), відео-тренінг [5, с. 86].

Досвід показав, що застосування методів групової дискусії, тренінгів навчання іншомовної фахової лексики румунської мови сприяє формуванню у курсантів рефлексивного ставлення до комунікативного аспекту майбутньої професійної діяльності. А комплекс професійно-орієнтованих

ситуативних завдань зумовлює професійну спрямованість навчання та тренує вміння іншомовного ділового спілкування.

Серед найефективніших методів слід виділити трансформаційний метод (перетворення), що широко використовується у зарубіжній методиці, оскільки трансформація речень, текстів дає можливість ширшого кола використання іншомовної фахової лексики, розширення меж функціонування професійної мови, а також імітаційний, що спирається на комунікативні вправи та ігри. Імітаційні ігри відносяться до інтерактивних, діалогових форм навчання, мета яких полягає у навчанні, а також інтелектуально-емоційному самовираженні та розвитку особистості учасників гри. Методика використання імітаційних ігор була апробована у академічному середовищі США, адаптована до умов і специфіки освіти у вищих навчальних закладах західноєвропейських країн та стала популярною в українському освітньому процесі.

Основні функції ігрової діяльності – збагачення емоційно-почуттєвої сфери, креативна, адаптаційна, діагностуюча, мотиваційна, розвивальна, виховна, навчально-пізнавальна, коригуюча. Виділяють творчі ігри, ділові, інтелектуальні та ін.

Використання у навчальному процесі інтелектуальних ігор розширює фахову грамотність, ерудицію, уміння працювати з літературними джерелами, дає можливість опанувати необхідний понятійний апарат, потренувати пам'ять, сформувані потреби та мотиви навчання. Різновид інтелектуальних ігор – ігри зі словами, які пов'язані з відгадуванням зашифрованих слів або речень (словограми, чайнворди, кросворди, ребуси). Досвід показав [6, с. 222], що застосування, інтелектуальних ігор та сюжетно-рольових ігор сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетентності, забезпечує створює позитивну мотивацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, створює необхідні умови для їхнього професійного становлення.

Експериментальні дослідження науковців [7, с. 81] у напрямку сформованості у курсантів іншомовної компетентності свідчить про те, що найкращі результати були отримані тими курсантами, які використовували мультимедійні навчальні програми, тому, що принципи технології мультимедіа характеризуються актами одномоментності візуального та процесуальності слухового сприймання, синтезу та синхронізації вербалізованих та невербалізованих знань, синхронізації та інтеграції часово-просторових та візуально-просторових джерел навчальної інформації [8, с. 23]. До технічних переваг мультимедійних навчальних програм також можна віднести можливість виконувати технічний переклад, використовувати програми перевірки граматики та орфографії та використовувати інтерактивні відео та аудіо ролики при вивченні мови, проводити навчально-рольові ігри професійної спрямованості.

На сьогодні поряд з навчальними підручниками та посібниками вже існує чимало автоматизованих навчальних курсів з іноземних мов, які є мультимедійними продуктами. Серед таких є програми, що використовуються у вивченні румунської мови: Liana Pop "Romana cu sau fara profesor", "Limba romana curs intensiv audio. Vasilie C.", "Teach yourself romanian". Такі мультимедійні програми, використовуючи сучасну методику інтенсивного вивчення мови, виконують як інформаційно-пізнавальну, так і контролюючу функції. Звичайно, зазначені програми не зможуть замінити повноцінний курс румунської мови. Адже, мультимедійні технології слід розглядати лише як інструмент, тобто засіб оптимізації процесу навчання. Викладач повинен завжди пам'ятати та розуміти, що навчальні та ігрові ситуації, в яких комп'ютеризовані засоби та інновації успішно його замінюють, є обмеженими, адже інтуїція викладача не має електронних аналогів [7, с. 81]. Водночас автоматизовані навчальні курси можуть бути використані у ігровій формі для закріплення знань з граматики, допоможуть поповнити словниковий запас як активний, так і пасивний, потренувати правильну вимову та артикуляцію, значно покращити навички перекладу та навички роботи над текстом.

Висновки. Знання іншомовної фахової лексики, вміння і навички можуть успішно формуватися на імітаційно-ігрових заняттях, під час організованого та системного навчання, коли практичне засвоєння мови відбуватиметься безпосередньо в процесі реальної чи модельованої діяльності.

Використання ігор у навчальному процесі не тільки позитивно впливає на якість знань з іноземної мови, але й на розвиток професійно значущих якостей курсантів. Виконання конкретних ролей, що складають основу діалогу, ділової розмови, бесіди, зобов'язує курсантів приймати професійно значущі рішення, що підвищує рівень їх професійної компетентності, а з другого боку, спілкування іноземною мовою закріплює навички іншомовного спілкування, збагачує їх словниковий запас і формує комунікативну культуру. Імітаційно-ігрова діяльність створює необхідні умови для активізації позиції курсантів у навчальному процесі й формування іншомовної компетентності.

Навчання, побудоване на імітаційно-ігровому підході, є ефективним, тому що забезпечує формування у майбутніх фахівців комплексу знань, умінь і навичок, необхідних для професійного спілкування іноземною мовою, здійснення адекватних мовленнєвих дій з урахуванням специфіки інтеркультурної ділової комунікації.

Ефективність використання імітаційно-ігрового підходу до навчання визначається тим, що він стимулює активну розумову діяльність курсантів у процесі пошуку оптимального рішення проблемних завдань у змодельованих професійно зорієнтованих комунікативно-ігрових ситуаціях, формування соціального мислення й комунікативної поведінки курсантів у процесі іншомовного спілкування.

Перспективними напрямками досліджень з розробки питань навчання іншомовної фахової лексики є вивчення можливостей стимуляції пізнавальної діяльності курсантів під час навчання, розробка питань професійного іншомовного спілкування, пошук ресурсів діагностики та розвитку іншомовних здібностей курсантів. Особливо поглибленого дослідження потребують питання психологічних особливостей розвитку іншомовних здібностей, оскільки тільки їх належний рівень забезпечує досягнення кінцевої мети навчання іноземної мови курсантів – формування професійної іншомовної компетентності, тобто здатності вільно спілкуватися іноземною мовою під час виконання службових завдань в умовах підвищених психологічних навантажень.

Використана література:

1. Вікторова Л. В. Навчання іноземних мов студентів нефілологічних спеціальностей: сучасні підходи, методи та умови / Л. В. Вікторова // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2010. – Вип. 63. – Ч. 2. – С. 20-26.
2. Артемов В. А. Психология обучения иностранным языкам / В. А. Артемов. – М.: Просвещение, 1969. – 279 с.
3. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии / Г. К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 408 с.
4. Вієвська М. Імітаційно-ігровий підхід у викладанні психолого-педагогічних дисциплін студентам економічних спеціальностей / М. Вієвська, Л. Красовська // Вища школа. – 2001. – № 2-3. – С. 47-58.
5. Воронка Г. С. Імітаційні ігри – активізуючий метод у підготовці кваліфікованих спеціалістів у системі післядипломної освіти у Великобританії та США / Г. С. Воронка // Гуманітарні науки. – 2006. – № 1(11). – С. 85-88.
6. Вікторова Л. В. Інноваційні методи і форми навчання іноземних мов у вищій школі в контексті вимог Болонського процесу / Л. В. Вікторова // Інформаційні технології в економіці, менеджменті і бізнесі. Проблеми науки, практики і освіти: Тези доповідей: матеріали XV Міжнарод. наук.-практ. конф., Київ, 25-26 лютого 2010р. / редкол.: І. І. Тимошенко (голова) та ін. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. – С. 220-223.
7. Хоменко Л. О. Особливості підготовки та проведення лекцій на основі мультимедійних технологій / Л. О. Хоменко // Викладання психолого-педагогічних дисциплін у технічному університеті: методологія, досвід, перспективи: Тези VI Міжнародної наук.-метод. конф. (13-14 жовтня 2009 року, м. Київ). – К.: “Азимут-Україна”, 2009. – С. 81-82.
8. Вікторова Л. В. Застосування мультимедійних технологій у процесі вивчення румунської мови майбутніми офіцерами / Л. В. Вікторова // Друга іноземна мова в європейській системі освіти: матеріали II Міжнародної наук.-практ. конф. “Сучасні тенденції викладання другої іноземної мови в школах і вищих навчальних закладах” (18 листопада 2011 року, м. Горлівка) / відп. ред. С. П. Грушко – Горлівка: Вид-во ГДПІМ, 2011. – С. 20-23.

ВІКТОРОВА Л. В. Современные подходы и инновационные тенденции в преподавании иностранных языков профессионального направления.

В статье рассматривается актуальная проблема современного профессионального образования: эффективность использования имитационно-игрового подхода, который обеспечит формирование иноязычной коммуникативной компетентности курсантов. Раскрыты специфические особенности процесса обучения, в котором реализуется имитационно-игровой подход. Обосновывается целесообразность использования компьютерных технологий и информационной сети Интернет в процессе обучения иностранным языкам.

Ключевые слова: коммуникативный и имитационно-игровой подходы к обучению, иноязычная коммуникативная компетентность, процесс формирования, курсанты.

VIKTOROVA L. V. Imitation-game approach in the process of studying a foreign language.

The problem of modern high-quality professional education is being considered: the efficiency of applying imitation-game approach which should ensure the formation of another language communicative competence of the military students. Specific features of the academic process in which the imitation-game approach is being realized have been revealed.

Keywords: *communicative and game approach to learning, foreign language communicative competence, the process of formation, cadets.*

Гаркуша Л.

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО МУЗИЧНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена теоретичній розробці інтегративних методів підготовки студентів педвузів, майбутніх учителів музики, до музично-просвітницької діяльності. Надані науково обґрунтовані елементи форми, методи організації педагогічної роботи зі студентами.

Ключові слова: *інтеграція, музично-просвітницька діяльність.*

Музичний спадок минулих століть є надзвичайно різноманітним і складним. Вивчено і систематизовано практично весь загальносвітовий культурний досвід. Прагнення охопити відразу все, що було створено в історії розвитку музичного мистецтва, призвело до паралельного існування різних стилів, течій та напрямків. Якщо у музиці попередніх століть все розмаїття композиторських стилів мало універсальне, загально-епохальне підґрунтя, спільний “музичний словник” інтонацій, ритмів, акордів, то, як запевняє мистецтвознавець Я. Губанов, у музиці ХХ ст. “розщеплення цілісного художнього руху на велику кількість індивідуальних потоків призвело до паралельного існування різноманітних, естетично і стилістично несумісних мислень, логік, технологій, систем” [1, с. 71].

Отже, в умовах стилістично різноманітного музичного середовища сучасності пріоритетним є виховання вчителя музики, який зможе побудувати власну педагогічну систему з використанням стилістично з інтегрованих знань для виховання слухача музики ХХІ ст.

Спроби теоретичного обґрунтування та практичного застосування історико-стильового підходу до процесу навчання студентів музичних вузів висвітлено у наукових дослідженнях Л. Попеляш, Т. Франтової, С. Петрикова та ін. Можливо зробити огляд існуючих підходів до даної проблеми.

Сучасний розвиток освіти в Україні потребує нових підходів до розв'язання освітньо-виховних завдань, які стоять перед майбутніми педагогами-музикантами. Створити певні психолого-педагогічні умови для розкриття творчого потенціалу особистості студента, є важливим завданням музичної педагогіки. Відомо, що розвиток культури завжди випереджає розвиток освіти, розрив між ними в українській сучасній школі досить